

ministri pravični do vseh, predvsem pa se zavzeti za tiste stave, ki so pomoči najbolj potrebni, to je kmeti, delavski in srednji obrtni stan. Slovenska ljudska stranka in Kmetiska zveza je slovenskemu kmetstvu in delavskemu ljudstvu zlasti gmotni položaj zboljšala s posojilnicami in združnim delom in ga tako iztrgala iz krempelj brezsrčnih oderuhov. V tej smeri bo kot krščanska stranka delovala tudi naprej.

Posednik in delavec Jurij Kugovnik, načelnik Delavskega društva in Strokovne zveze, je zahteval, naj vlada dela nato, da se kar najhitreje izvrši agrarna reforma in pripomore delavcem do hišice in koščka zemlje.

Izvolil se je krjevalni odbor Kmetiske zveze, ki jamči, da se bo Kmetiska zveza izobno razvijala.

Slednjič so sklenili zborovalci to-le resolucije: „Zahtevamo, da se vključ krivični započeti izmenjavi kronskih bankovcev za nove dinarje v razmerju 1:4 denarna vrednost uredi tako, da ljudstva pri tem ne bo trpelo nikake škode. Zahtevamo razmerje krone in dinarja 1 za 1.“

Popoldne se je vršil zaupni sestanek Kmetiske zveze. Udeležili so se ga možje in mladeniči iz Črne Guštanje in Koelja. Sklenili so, da pošljejo koroške Kmetiske zveze na vlado sledečo petico ali prošnjo:

„Dne 5. in 9. majnika 1919 so zavedni Sloveni v Možiški dolini utrpeli od strani Nemcev, ki so ropali živino, živež, obleko, perilo itd., občutno škodo. Komisija, ki je škodo ocenjevala in zapisovala, je oškodovanecem zagotovila, da bo škoda vsaj v tej visokosti povrnjena, kakor je bila ocenjena. Oškodovanec čakajo že osem mesecev zaman. Zato prosijo, da bi se jim škoda, kakor je bila svoj čas od vlade baje obljubljena, povrne.“

Ta shod in popoldanski sestanek sta otvorila želani započeto organizacijsko delovanje Kmetiskih zvez na Koroškem. Kmetiske zveze Možiške doline! Pozdravljene! Združeni hočemo na podlagi krščanskih načel delovati za duševni in gmotni blagor našega ljudstva!

V Galiciji pri Žalcu se je dne 7. t. m. vršil dobro obiskovan shod Kmetiske Zveze. Predsedoval je župan Krajac. Govoril je urednik Žebot. Navzoči samostojneži so sprva sicer kazali že nekaj korajže, a ko so bili pozvani, naj se oglasijo k besedi so se na tihem izmuzali iz zborovalnice.

Sv. Florjan pri Rogatcu. Shod-Kmetiske zveze dne 29. februarja se je pri nas prav dobro obnesel. Župan Dučan je predsedoval shodu, govoril pa je urednik Žebot iz Maribora. Naša župnija je do malih izjem vsa v taboru naše krščanske stranke.

Tudi v mestih napredujemo. Ljudje spregledujejo, da jih liberalci s svojo „Samostojno“ samo za nos vodijo. Celu v Posavju se je obrnilo mnogo na bolje. Dobivamo poročila, da odstopajo celo taki od Samostojne, ki so že nekdanji naši nasprotniki. Število naših somišljenikov raste. V Mariboru Slovenska Ljudska Stranka vsak dan pridobiva novih pristašev. To je pokazalo mesečno zborovanje dne 8. marca. Dvorana je bila nabito polna zborovalcev vseh slojev. Predsedoval je gerent mesta Maribor dr. Leskovar, ki ga je občinstvo burno pozdravljalo. Govorili so: dr. Čapuder, dr. Verstovšek, Žebot, Karba, Ver, Habjanič, in zastopnik poštne pismonošev. Tudi v Celju in v Ptuj napredujemo.

Za Kmetisko zvezo so nabrali na gostiji Franca Vrščič-Marija Horvat pri Sv. Bolfenku v Sl. gor. 64 K.

Za Kmetisko zvezo so darovali udeleženci inštalacije vli. g. župnika Antona Kuhar v Pamežah 150 K.

Navodila.

Vse kmetiske govornike pozivamo, da naj bodo odslej kolikor mogoče za vsako nedeljo pripravljeni za shode. Navodila daje tajništvo Kmetiske zveze v Mariboru.

Zbirajte ob vseh prilikah za volilni sklad Kmetiske zveze!

Za organizacijo. Odslej se naj vsi krajevni odbori Kmetiske Zveze oz. Slov. Ljudske stranke na bivšem Štajerskem v zadevah organizacije, sbodov, zaupnikov in v enakih stvareh obračajo edino na tajništvo Kmetiske Zveze v Mariboru. Celjsko tajništvo bo odslej poslovalo samo kot informacijska pisarna naše stranke, kjer bodo dobili somišljeniki potrebna pojasnila. V Mariboru je pisarna Kmetiske Zveze v Cirilovi tiskarni (I. nadstropje), v Celju pa pri „Belem volu“ (I. nadstropje).

Odborove sele. Krajevni odbori Kmetiske Zveze naj sedaj tik pred volitvami vsaj vsako drugo nedeljo skličejo sejo odbornikov in zaupnikov. Bolj informirani član odbora naj poroča o političnem položaju. V seji se naj razdeli delo

za organizacijo od hiše do hiše. Poročajte stalno o položaju v domačem okrožju, da imamo tako pregled čez cel naš delokrog. Tajništvo K. Z. v Mariboru.

Domača politika.

Naše ženstvo na deželi mora dobiti popolno volilno pravico. Tako se je sklenilo na nešteti shodih Kmetiske zveze v zadnjih dneh. Enak sklep je napravila tudi Kmetiska zveza v svoji odborovi seji dne 3. marca.

Ponosni smo na take žene in dekleta kot so vrle Slovenke v St. Lovrencu na Pohorju. Od veleposelstnice do priproste mladenke in dekle vse tekmujejo pri organizaciji za Kmetisko zvezo. Slava jim! Po drugih župnijah posnemajte!

Volilna dolžnost. Kmetiska zveza je sklenila, da zahteva na vsak način volilno dolžnost. Liberalci, rdečkarji in samostojneži, bi sli kar po trikrat volit, če bi bilo treba, naši pa navadno radi ostanejo doma na pešjo, češ: „Saj boste brez mene tudi opravili.“

Kdo vodi tajništvo Samostojne Kmetijske stranke v Celju? Urednik Spindler in stotnik Sanein. To sta kmeta, kaj ne, da je veselje! Celjski liberalni advokat pa je posodil tajništvu Samostojne star pisalni stroj.

Za zgodovino! Tako divjaške stranke kot je Samostojna, še ni bilo na Slov. Stajerju. V Smarju so brez povoda napadli pod komando mesarja Habjana naše udeležence tečaja, v Dobju so hoteli s kamenjem ubiti urednika Krajca in krono vsemu svojemu divjaštvu je dala Mermoljeva stranka dne 22. februarja v Gornji Sv. Kungoti. Ko so naši mirno zborovali v šoli, pošljejo samostojneži svoje pijane pretepe s koli in plankami na naš shod. Tako početje se studi tudi takim, ki niso naši. Če se že vrši političen boj, naj bo vsaj v poštenih mejah.

Da ne bodo pozabili. Samostojni so silno pozabljivi ljudje. Mermolja, Urek in Drofenik kar v enomer tajijo, da bi bila Samostojna kaj v zvezi z liberalci. Pa jim bomo mi ponovili imena liberalnih generalov, ki se pehajo na shodih in na drug način za dražestno-nedolžno Samostojno: V Mariboru: odvetnik dr. Karel Koderman in profesor Voglar, v Celju: odvetniki dr. Vekosl. Kukovec, dr. Reisman in dr. Božič, urednik Spindler in kapetan Sanein, v Slovenski Bistrici odvetnika dr. Jos. Pučnik in dr. Florjan Kukovec in štajercijanski kandidat Ludovik Kresnik, v Posavju odvetnik dr. Dimnik, v Ljubljani vodi njih verižniško družbo „Ekonom“ advokat dr. Sajovic, v okolici Gornje Sv. Kungote Südmarkovec in rekvizitor Paskolo. To so glavni in duševni vodje Samostojne. Kdor tega še do danes ni videl, je slep!

„Neodvisni“ ali samostojni so se imenovali pristaši liberalne Narodne stranke v Savinjski dolini že pred državnozbornimi volitvami leta 1907 in so hoteli pod to krinko tla izpodbiti Slovenski kmetiski zvezi. Ze tistikrat se je tudi tedanji župan Urlep iz St. Jurja ob južni železnici kot „neodvisen“ pehal za liberalce. Po volitvah je „Samostojna“ ali „neodvisna“ razpadla.

Sentjurski Drofenik je razlagal v Smarju takole svojim backom politični položaj: „Krajevstvo SHS je podobno svinji, ki je povrgla 12 prasec. Korito, ki ga imajo, je pa ozko in kratko, tako da jih lahko le šest je pri njem, šest jih pa vzadi cvili, odriva one in željno čaka, da pridejo tudi sami h koritu.“ Gospod Drofenik, le krepko cvilite in se porivajte, morebiti se približate sčasoma vendarle do korita, saj gre samostojnim voditeljem samo za korito. Ko bodo oni jedli iz polnega korita, pa naj drugi cvilijo!

Hujskarija med viničarji. Brezverski rdečkarji, ki jim pravimo socijalni demokratje, so začeli v velikem sejati sovraštvo med viničarje in kmete. O tem govorimo v posebnem članku. Rdeči voditelji bi radi svojo satansko hujskarijo spravili v nesrečo tudi kmetiske delavce, kakor so jih na milijone onesrečili po mestih in tovarnah. Krščanska ljubezen, ki še vsaj po nekod vlada med kmetih in njegovimi delavci, jim smrdi. Viničarji, krščansko misleči kmetiski delavci vrzite krive preroke na cesto. Oni so grobokopi vaše sreče!

Gospodarstvo.

Kmetijske podružnice naj takoj skličejo občne zборе, da izvolijo delegate. Pravilno razglasi se občni zbor v „Kmetovalcu“ tako, da ga dobijo člani vsaj nekaj dni pred zborovanjem v svoje roke, ali pa z osebnimi vabilii (polami). Izvolite same naše zanesljive može za delegate. Natančne naslove in strankarsko pripadnost delegatov naznanite takoj tajništvu Kmetiske zveze v Mariboru.

Jarenina. Naša kmetijska podružnica ima dne 25. marca po rani službi božji (8. uri) v gornji šoli svoj občni zbor. Vspored: 1. Predavanje; 2. položaj podružnice; 3. odobrenje proračuna; 4. pregled računov za leto 1919; 5. volitev delegatov in 6. slučajnosti. Jareninčani, pridite!

Sv. Jurij na Pesnici. Kmetijska podružnica ima svoj občni zbor v nedeljo, dne 14. t. m., ob 3. uri popoldne. Poleg volitve delegatov in računskega sklepa bo tudi poučno predavanje strokovnega učitelja iz vinarske in sadjarske šole.

Dobrna. Kmetijska podružnica ima svoj občni zbor dne 21. t. m. popoldne ob treh v šolnici (kaplaniji). Občni zbor se vrši zato, da volimo delegate za občni zbor Slovenske kmetijske družbe v Ljubljani. Na dnevnem redu je posebno razgovor o napeljavi elektrike na kmetiske domove, o naši pašniški zadrugi in drugo. Mi opozarjamo tem potom naše ministratve za kmetijstvo in deželno vlado v Ljubljani na krasno priložnost, šentjoške planinske travnike spremeniti v plodonosne pašnike v prid živinoreje eelega celjskega okraja.

Vizmetinci. Dne 29. februarja se je vršil občni zbor naše kmetijske podružnice, ki šteje nad 300 članov. Pri volitvi je zmagała naša Kmetiska zveza na celi črti. Živijo!

Dobrlavas. Dne 29. februarja se je tukaj ustanovila okrajna zveza vseh kmetijskih podružnic iz okrajev Dobrlavas in Zelezna Kapla. Načelnikom je bil izvoljen župnik Polianec iz Skočjana v Podjuni, kateri je v svojem zanimivem govoru poročal o raznih perečih gospodarskih vprašanjih za naše okraje in utemeljeval resolucije glede kulturnotehničnega zaveda, ki se naj ustanovi za slovenske pokrajine v Ljubljani po vzoru enakih prej obstoječih zavodov v Gradcu in Celovcu. Stavl in obrazložil je tudi resolucije na agrarno reformo, glede vrnitve veleposelstniških planin kmetom, seveda živinorejskim zadržam, zatem resolucijo proti maksimalnim cenam za živino in glede zavarovanja poslov pri kmetijskih strojnih obratih. Živahna debata se je razvila pri svetovanju, kako bi bilo najugodnejše rešiti zadeve glede planinske zadruge Luže nad Globasnico, ki je velikega pomena za našo planinsko živino v Podjuni. Postavilo se je novo načelstvo in odbor na občinski in demokratični podlagi. Navduševalno in zelo prikupljivo je prvokrat nastopil kmet Kačnik iz Skočjana, ki je priporočal svojim tovarišem izobrazbo. Kar znaš — to veljaš! Sinški nadpoštar Ravnihar je govoril v istem smislu. Kar je zelo hvalevredno, je treba omeniti tudi to, da so se kmetje resno, mirno in samozavestno udeleževali debate. Bil je to nekaj koroški kmetiski parlament, kateri se naj večkrat vrši ne samo v Podjuni, ampak tudi v velikovškem okraju in v Rožu. Dal Bog in to trdno upamo, da se plebiscit ugodno izvrši. Vedite, rojaki ostalih jugoslovanskih pokrajin, da postane Koroška cvet in krona v Jugoslaviji. Korošci so delavni, trezni in dobri ljudje. Ne na veselice in plesih, ampak na gospodarskem polju je naša rešitev in bodočnost.

Cebelarsko društvo. Izredni občni zbor Cebelarskega društva za Slovenijo v Ljubljani se vrši nepreklicno dne 25. t. m. ob 10. uri popoldne v Ljubljani v Marjanišči soba št. 54. Dnevni red: 1. Izpremembe društvenih pravil. 2. Cebelarski zakon. 3. Slučajnosti. Eventuelne predloge glede čebelarskega zakona naj se pismeno predlože društvu do dne 15. t. m. — Odbor.

Sv. Andraž v Slov. gor. Dne 14. t. m., popoldne po večernicah, bo v šoli občni zbor čebelarske podružnice, h kateremu se vsi, ki se zanimajo za to dobičkanosno panogo našega gospodarskega življenja, prav uljudno vabite. Če bo zadostno število poslušalcev, bo čebelarski strokovnjak govoril o zanimivosti iz čebelnega življenja.

Za naše gospodinje.

Pridobitev mleka.

Mleko, ki igra eno najvažnejših vlog v vsakem gospodarstvu, zasluži, da se gospodinja tudi briga za pridobitev mleka. Obžalovanja vredna je gospodinja, ki nima dosti mleka na razpolago. Od zdrave krave se mleko lahko takoj po molži uživa, ne da bi bilo poprej kuhano. Služi torej za živež starim in mladim.

Pregovor pravi, da krava pri gobcu molze. Je res, da krave vsled slabega krmljenja ne dajajo toliko mleka, kot bi ga morale dati. Krava, katera molze, mora biti tudi temu primerno krmljena. Kolikrat se zgodi, da mora krava uživati najslabše, pri tem, ko vsa druga živina uživa boljše krmo. V hlevu stoji krava v zadnjem temnem kotičku, pri tem ko vse, ki ne da polovice dobička od krave, zavzema prvo mesto v hlevu.

Kakor je ponosen gospodar na svoje vole, ki jih je zredil, ravnotako bi morala biti gospodinja ponosna na krave, ki stojijo v hlevu. To tekmovanje med gospodarjem in gospodinjo bi pokazalo, da se izreja krav boljše izplača, kakor izreja volov. Zakaj?

1. Krava da vsako leto eno tele, katero se v 4 tednih lahko proda za 700—800 K.
2. Dobra krava da razun teleta še lahko 3000 litrov in še več mleka na leto.
3. Krava se ravnotako kot vol lahko uporabi za vprego.

4. Krava krmo boljše izrabi kot vol.
5. Ako pade cena živine, smo z dobičkom krave bolj sigurni kot pri volu.

Čudno je torej, da naše ljudstvo ne redi več krav, ako dajo tudi večjo korist kot voli. Ta napaka pa izvira iz tega, ker skoraj nobena gospodinja ne ve, koliko mleka je krava dala na leto in ne zna ceniti mleka kot zdravo domačo jed.

Merjenje mleka.

Nujna potreba je povsod, tudi tam, kjer ni mlekarne, upeljati poskušnjo molžo, da gospodinja izve, koliko mleka je dala krava na leto. Ali molžejo vse krave toliko, da se jih izplača še naprej rediti? Ugotovimo temu: nimam časa za to. Ni res, prazen je iz-